

Hallituksen esitys Eduskunnalle Suomen tasavallan hallituksen ja Pohjoismaiden Investointipankin välisen isäntämaasopimuksen hyväksymisestä ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyisi Suomen tasavallan hallituksen ja Pohjoismaiden Investointipankin välillä tehdyn isäntämaasopimuksen. Vuonna 1999 tehdyn isäntämaasopimuksen voimassaolo päättyy, kun uusi sopimus tulee voimaan. Sisällöllisesti sopimusta uudistettaisiin vain osittain. Sopimukseen esitetään tehtäväksi Baltian maiden jäsenyydestä ja pankin oikeudellista asemaa koskevan tulkinnan muuttumisesta aiheutuvat tarpeelliset muutokset ja tarkennukset. Lisäksi esitetään muutoksia, jotka ovat tarpeen lainsäädännön muutosten vuoksi sekä voimassa olevan sopimuksen täsmentämiseksi. Näitä ovat muun muassa pankin isäntämaakorvauksen takaisin maksamista jäsenmaille koskevat määräykset sekä sopimuksen riitojenratkaisumenettely, samoin kuin määräykset, jotka täsmentävät pankin

toimitiloja sekä pankin henkilöstön ja heidän perheenjäsentensä maahanmuuttoa ja maahanmuuttoa. Keskeiset ehdotukset koskevat pankin henkilökunnan sosiaaliturvaa, jonka osalta tavoitteena on säilyttää vallitseva käytäntö.

Sopimus allekirjoitettiin Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2010. Esitykseen sisältyy lakiehdotus sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Sopimus on tarkoitettu tulemaan voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä siitä päivästä, jona Suomen hallitus on ilmoittanut pankille, että isäntämaasopimus on hyväksytty. Esitykseen sisältyvä laki on tarkoitettu tulemaan voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samaan aikaan, kun sopimus tulee voimaan.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 JOHDANTO	3
2 NYKYTILA	3
2.1 Toimitilat.....	3
2.2 Henkilökunnan eläketurva	3
2.3 Henkilökunnan sosiaaliturva	4
2.4 Pankin henkilökunnan lasten koulutus.....	5
2.5 Pankin verotus.....	5
2.6 Henkilökunnan verotus ja henkilökunnan palkasta perittävien verojen saajat.....	5
2.7 Isäntämaakorvaus.....	6
2.8 Riitojenratkaisumenettely	6
3 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	6
4 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	7
5 ASIAN VALMISTELU	7
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	8
1 SOPIMUKSEN SISÄLTÖ JA SEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN	8
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT	12
3 VOIMAANTULO.....	12
4 EDUSKUNNAN SUOSTUMUKSEN TARPEELLISUUS JA KÄSITTELYJÄRJESTYS.....	12
LAKIEHDOTUS	15
Pohjoismaiden Investointipankin kanssa tehdyn isäntämaasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta.....	15
SOPIMUSTEKSTI	16

YLEISPERUSTELUT

1 Johdanto

Pohjoismaiden Investointipankki perustettiin vuonna 1975 yhteispohjoismaisella valtiopimuksella (SopS 27 ja 28/1976). Pankin tehtävänä on myöntää rahoitusta käyvin pankkiehdoin ja yhteiskuntataloudelliset näkökohdat huomioon ottaen investointiprojektien toteuttamiseksi, jotka ovat jäsenmaiden ja rahoitusta vastaanottavien ulkopuolisten maiden etujen mukaisia.

Pankilla on ollut täysi oikeustoimikelpoisuus perustamisestaan lähtien. Vuonna 1998 Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä Pohjoismaiden Investointipankista tehdyllä sopimuksella (SopS 81 ja 82/1999) selvennettiin ja vahvistettiin pankin oikeudellista asemaa kansainvälisenä rahoituslaitoksena ja vahvistettiin pankille sama kansainvälisen oikeushenkilön asema ja oikeustoimikelpoisuus kuin mitä vastaavaa toimintaa harjoittavilla oikeushenkilöillä on. Lisäksi tässä sopimuksessa pankille sekä henkilökunnalle myönnettiin tietyt erivapaudet ja oikeudet. Vuoden 1998 sopimus tuli voimaan vuonna 21.7.1999 ja sillä kumottiin aiempi vuonna 1975 tehty sopimus.

Tanskan, Viron, Suomen, Islannin, Latvian, Liettuan, Norjan ja Ruotsin välillä tehtiin vuonna 2004 uudistettu Pohjoismaiden Investointipankkia koskeva sopimus (SopS 174–175/2004), jäljempänä perussopimus, jolla kumottiin aiempi sopimus. Sopimukseen tehtiin sisällöllisesti ainoastaan Baltian maiden liittymisestä aiheutuvat välttämättömät muutokset. Sopimus tuli voimaan 1.1.2005.

Pankin toimintaa harjoitetaan siten kuin pankin säännöissä määrätään. Säännöt sisältävät yksityiskohtaisia määräyksiä muun muassa pankin pääomarakenteesta, toiminnasta ja hallinnosta.

Pohjoismaiden Investointipankki sijaitsee Suomessa ja sen päätoimipaikka on Helsingissä. Pankin ja Suomen hallituksen välillä on vuonna 23 päivänä lokakuuta 1998 tehty niin sanottu isäntämaasopimus (Suomen hallituksen ja Pohjoismaiden Investointipankin välinen isäntämaasopimus SopS 83/1999),

joka tarkemmin määrää mitä menettelyä perussopimuksen eräiden määräysten käytännön toteuttamisessa noudatetaan. Tämä sopimus on saatettu voimaan Tasavallan Presidentin asetuksella (799/1999). Isäntämaasopimus täydentää perussopimusta. Isäntämaasopimus sisältää määräyksiä muun muassa pankin toimitiloista, pankin verotuksesta vapauttamista koskevasta menettelystä sekä henkilökunnan eläke- ja sosiaaliturvasta.

2 Nykytila

2.1 Toimitilat

Perussopimuksen 7 artiklan mukaan pankin toimitilat ovat loukkaamattomat. Voimassa olevassa isäntämaasopimuksessa on määräyksiä muun muassa siitä, missä olosuhteissa ja millä ehdoilla suomalaiset viranomaiset voivat tulla pankin toimitiloihin tehtäviään suorittaakseen. Tällaisia tilanteita ovat muun muassa erilaiset hätätilanteet.

2.2 Henkilökunnan eläketurva

Nykyisen isäntämaasopimuksen mukaan pankki vastaa henkilökunnan eläketurvasta ja voi perustaa oman eläkejärjestelmän henkilökuntaansa varten tai järjestää sen jollakin muulla tavalla. Henkilökunta voidaan ottaa myös Suomen valtion eläkejärjestelmään. Jos pankki niin haluaa, henkilökunta voidaan vakuuttaa Suomen yksityisen alan työeläkejärjestelmän mukaisesti.

Alun perin Suomen valtio on vastannut pankin henkilökunnan eläkkeistä Suomessa sijaitsevien pohjoismaisten instituuttien palveluksessa olevien oikeudesta eläkkeeseen annetun lain (496/1976) perusteella. Vuodesta 1998 lähtien pankki on maksanut eläkemaksuja (Valtioneuvoston päätös valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvien työnantajien eläkemaksusta 1187/1993). Nykyisellä isäntämaasopimuksella järjestelmää muutettiin niin, että pankki voi joko perustaa oman eläkejärjestelmän henkilökuntaansa varten tai järjestää sen muulla tavalla, esimerkiksi Suomen yksityisen alan työeläkejärjestelmän

mukaisesti. Pankin valinta oli tuolloin pysyvä valtion eläkejärjestelmässä.

2.3 Henkilökunnan sosiaaliturva

Nykyisen isäntämaasopimuksen mukaan henkilökunnan sosiaaliturvasta määrätään pohjoismaisessa sosiaaliturvasopimuksessa (SopS 135–136/2004). Tämä määräys on kuitenkin jäänyt merkityksettömäksi, koska vuonna 1992 ja 2003 tehdyt sosiaaliturvasopimukset ovat luonteeltaan Euroopan unionin sosiaaliturvalainsäädäntöä täydentäviä sopimuksia eikä niissä myöskään ole erityismääräyksiä kansainvälisten järjestöjen palveluksessa olevien sosiaaliturvasta.

Pohjoismaiden Investointipankkia on pidetty alun perin sosiaaliturvaa järjestettäessä pohjoismaisena instituuttina ja myöhemmin rinnasteisena suomalaisen työnantajaan, jolla on toimipaikka Suomessa. Pankin henkilökunnan on katsottu kuuluvan Suomen sosiaaliturvan piiriin. Suomessa asuva pankin palveluksessa työskentelevä henkilökunta kuuluu Suomen asumisperusteiseen sosiaaliturvaan maassa asumisen perusteella. Toisista Euroopan unionin tai Euroopan talousalueen jäsenmaista muuttaneisiin henkilöihin on sovellettu Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä sosiaaliturvajärjestelmien soveltamisesta yhteisön alueella liikkuviin palkattuihin työntekijöihin, itsenäisiin ammatinharjoittajiin ja heidän perheenjäseniinsä annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 1408/71 ja sosiaaliturvajärjestelmien yhteensovittamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 883/2004 perusteella. Nämä asetukset eivät koske kansainvälisten järjestöjen palveluksessa olevia henkilöitä. Näin ollen unionin sosiaaliturvalainsäädännössä ei ole säännöksiä siitä, minkä jäsenvaltion lainsäädäntöä sovellettaisiin kansainvälisten järjestöjen palveluksessa työskenteleviin työntekijöihin. Tavanomaisesti kansainvälisen järjestön ja sen sijaintivaltion välisiä suhteita isäntämaasopimuksella järjestettäessä myös sosiaaliturvasta sisällytetään määräyksiä asianomaiseen sopimukseen.

Sen sijaan työntekijöiden vapaasta liikkuvuudesta yhteisön alueella annettu neuvoston asetus (ETY) N:o 1612/68 koskee myös kansainvälisten järjestöjen palveluksessa olevia

työntekijöitä. Yhdenvertaisen kohtelun vaatimus edellyttää, että vapaata liikkuvuutta käyttävät työntekijät saavat muun muassa samat sosiaaliset edut kuin kotimaiset työntekijät.

Pankin palveluksessa oleva ulkomainen henkilöstö on kuulunut asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa (1573/1993) tarkoitetun sosiaaliturvan piiriin. Asumiseen perustuvalla sosiaaliturvalla tarkoitetaan sitä lainsäädäntöä, jonka perusteella myönnetään muun muassa seuraavia etuuksia: kansaneläke, lapsilisä, äitiysavustus, asumistuki, vammaisetuudet ja elatustuki.

Tilanne on muuttunut Pohjoismaiden Investointipankin oikeudellista asemaa koskevan tulkinnan muutoksen vuoksi, kun pankin tulkittiin olevan kansainvälinen järjestö. Asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetun lain mukaan siinä tarkoitettua lainsäädäntöä ei sovelleta vieraan valtion kansalaiseen, jos hän Suomessa palvelee Yhdistyneissä Kansakunnissa tai sen yhteydessä toimivassa erityisjärjestössä tai muussa valtioiden välisessä järjestössä. Tämän asumisperusteisen sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisen ulkopuolelle on suljettu myös samassa taloudessa asuvat perheenjäsenet. Perheenjäsen voi kuitenkin kuulua Suomen asumisperusteisen sosiaaliturvan piiriin oman työskentelynsä perusteella.

Sairausvakuutuslain (1224/2004) 1 luvun 2 §:n 4 momentin mukaan sairausvakuutettu ei ole ulkomaan kansalainen, joka Suomessa palvelee valtioiden välisessä järjestössä. Siten pankin palveluksessa olevalla muulla kuin Suomen kansalaisella ei olisi enää oikeutta sairaanhoitokorvauksiin, sairauspäivärahaan, äitiys-, isyys- eikä vanhempainrahaan.

Työttömyysturvalain (1290/2002) 1 luvun 8 §:n 5 momentin mukaan lakia ei sovelleta ulkomaan kansalaiseen, joka Suomessa palvelee valtioiden välisessä järjestössä. Näin ollen pankin ulkomaalainen henkilökunta ei kuuluisi enää Suomen työttömyysturvan piiriin.

Tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) ei ole ulkomaalaisia tai kansainvälisessä järjestössä palvelevia koskevia säännöksiä, joilla henkilöt suljettaisiin tapaturmavakuutuksen ulkopuolelle.

Etuuksiin liittyy työntekijöiden ja työnantajan maksuja, joista on säädetty kansallisessa lainsäädännössä. Periaatteellisenä lähtökohdana on etuuksien ja maksuvelvoitteiden vastaavuus. Pohjoismaiden Investointipankki on perustamisestaan lähtien suorittanut työnantajan sosiaaliturva- ja sosiaalivakuutusmaksut Suomen valtiolle koko henkilökuntansa osalta.

Niillä, joilla on kotikunta, on oikeus myös kunnan järjestämiin sosiaali-, terveys- ja päivähoitopalveluihin. Pankin oikeudellisen aseman tulkintaa koskeva muutos merkitsee sitä, että pankin ulkomainen henkilökunta on rinnastettu kotikuntalain 4 §:n 3 momentin mukaan vieraan valtion diplomaattisen edustuston henkilökuntaan, eikä heillä näin ollen ole enää kotikuntaa Suomessa. Tämän vuoksi he eivät myöskään kuuluisi kunnan järjestämien sosiaali- ja terveystalvelujen piiriin.

2.4 Pankin henkilökunnan lasten koulutus

Kunta on perusopetuslain (628/1998) 4 §:n perusteella velvollinen järjestämään alueellaan asuville lapsille perusopetusta kansalaisuudesta riippumatta.

Lukoihin ja ammatillisiin oppilaitoksiin haluavat oppilaat pyrkivät haluamiinsa kouluihin ja voivat tulla valituiksi hakukriteereiden mukaisesti. Muiden maiden kansalaiset ovat hakijoina samalla viivalla suomalaisten hakijoiden kanssa. Opiskelijaksi ottamisen perusteista sekä mahdollisesti järjestettävistä pääsy- tai soveltuvuuskokeista päättää koulutuksen järjestäjä. Lukiolain (629/1998) ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaan hakijoihin on sovellettava yhdenvertaisia valintaperusteita.

2.5 Pankin verotus

Perussopimuksen mukaan pankki, sen tulot, varat ja omaisuus on vapautettu kaikesta verotuksesta siten kuin sopimuksen 9 artiklassa tarkemmin määrätään. Pankki on näin ollen vapautettu esimerkiksi kiinteistöjen ja arvopaperien hankkimiseen ja luovuttamiseen kohdistuvasta verotuksesta, kun kyse on pankin virallisesta toiminnasta. Tämän lisäksi sekä pankin ottolainaus ja antolainaus että

ottolainaus pankilta ja pankin pääoman korottaminen on vapautettu kaikista veroista ja veronluontoisista maksuista.

Perussopimuksessa säädetään, että kun pankki tai rahastot, jotka ovat välittömässä yhteydessä pankin toimintaan ja pankin välittömän hallinnon alaisia, tekevät arvoltaan merkittäviä ja pankin viralliselle toiminnalle tarpeellisia hankintoja tai käyttävät palveluja ja kun sellaisten hankintojen tai palvelujen hintaan sisältyy veroja tai tulleja, verot tai tullit määränneen sopimusvaltion on ryhdyttävä asianmukaisesti toimenpiteisiin myöntääkseen vapautuksen näistä maksuista tai huolehtiakseen, että ne maksetaan takaisin, jos ne on mahdollista vahvistaa. Kansainvälisen käytännön mukaisesti pankkia ei ole vapautettu veroista ja maksuista, jotka ovat ainoastaan maksuja yhteiskunnan tarjoamista palveluista. Eri oikeudet ja vapaudet, myös verojen ja maksujen osalta, eivät velvoita pelkästään isäntämaata, vaan ne koskevat yhtä lailla myös muita sopimusvaltioita.

Isäntämaasopimuksessa on tarkemmat määräykset siitä menettelystä, jota tulli- ja verovapauksiin sovelletaan. Vapautus veroista ja tulleista myönnetään joko hakemuksetta siten, että veroa tai tullia ei kanneta tai hakemuksesta siten, että vero maksetaan pankille takaisin. Palautukset koskevat erityisesti arvonlisäveroa.

2.6 Henkilökunnan verotus ja henkilökunnan palkasta perittävien verojen saajat

Pohjoismaiden Investointipankin henkilökunnan verotuksessa noudatetaan Suomessa voimassa olevaa verolainsäädäntöä. Pankin maksaman palkan osalta sovellettavaksi tulevat erityisesti tuloverolaki (1992/1535) ja laki Pohjoismaiden Investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verottamisesta (1976/562). Lisäksi Suomen tekemät kansainväliset sopimukset kaksinkertaisen verotuksen välttämiseksi ja veron kiertämisen estämiseksi voivat rajoittaa Suomen sisäisen lainsäädännön soveltamista ja toisaalta velvoittavat asuinvaltion poistamaan kaksinkertaisen verotuksen.

Pohjoismaiden Investointipankin palveluksessa olevia Suomessa asuvia yleisesti verovelvollisia henkilöitä verotetaan lähtökohtaisesti tuloverolain säännöksiä soveltaen ja he maksavat kunnallis- ja kirkollisveroa sekä valtionveroa progressiivisen tuloveroasteikon mukaan. Tuloverolain mukaisesti verotettavan pankin henkilökunnan osalta verotulojen saajia ovat valtio, kunnat, seurakunnat ja kansaneläkelaitos.

Erityislain eli Pohjoismaiden Investointipankin ja Pohjoismaiden projektivientirahaston palveluksessa olevien henkilöiden verotamisesta annetun lain (562/76) mukaisesti sellainen henkilö, joka tehdessään Pohjoismaiden Investointipankin kanssa vakinaista palvelusta pankissa koskevan sopimuksen ei ole asunut Suomessa tuloverolaisissa tarkoitettulla tavalla, voi valita, että hänen pankilta saamasta palkkatulostaan pidätetään 40 prosentin lopullinen palkkavero tulosta normaalisti perittävien verojen ja maksujen sijaan. Lakia sovelletaan sen 12 §:n mukaan vakinaisessa palveluksessa olevan henkilön lisäksi tällaisen henkilön sijaiseen. Erityislain nojalla perittävä vero menee kokonaan valtiolle. Erityislain soveltamisalaan kuuluvia henkilöitä on joitakin kymmeniä ja he asuvat pääkaupunkiseudun kunnissa.

Isäntämaasopimuksen uudistaminen ei aiheuta muutoksia näihin säännöksiin. Koska pankin henkilökunnan verotuksesta on jo säädetty lailla, näitä säännöksiä ei ole ollut tarpeen toistaa isäntämaasopimuksessa eikä niitä ole myöskään tarpeen ottaa nyt uudistettavaan isäntämaasopimukseen.

2.7 Isäntämaakorvaus

Periaatteena on ollut, että isäntämaan ei suhteessa muihin sopimusvaltioihin tule saada taloudellista etua siitä, että pankin työntekijät maksavat pankista saamistaan tuloista veroa isäntämaavaltiolle. Tämän vuoksi Pohjoismaiden valtiovarainministerit päättivät vuonna 1997, että isäntämaan tulee palauttaa pankille se taloudellinen hyöty, jonka isäntämaa saa pankin henkilökunnan palkkatuloistaan maksamien verojen muodossa. Suomi palauttaa pankille isäntämaakorvauksena pankin henkilökunnan palkasta pidätyt enna-

kot ja perityt lopulliset palkkaverot. Pankille palautettavan korvauksen tulee näkyä omana kirjattuna eränä pankin kirjanpidossa ja sen tulee osaltaan vaikuttaa siihen ylijäämään, jonka pankki neuvostonsa päätöksellä voi jakaa osinkoina sopimusvaltioille.

Pankille maksettava isäntämaakorvaus on merkitty valtion talousarvioon. Momentille varattava määrä vastaa pankin pidättämiä ennakkoita ja perimiä lopullisia palkkaveroja. Isäntämaakorvauksesta aiheutuvat kustannukset kantaa yksinomaan yksi veronsaaja eli valtio. Muiden veronsaajien saamia tilityksiä ei oikaista, vaikka kertyneet verotulot palautetaan isäntämaakorvauksena pankille. Isäntämaasopimuksen uudistaminen ei aiheuta muutoksia näihin säännöksiin.

2.8 Riitojenratkaisumenettely

Nykyisen sopimuksen mukaan Pohjoismaiden ministerineuvosto käsittelee isäntämaasopimusta koskevat kiistat. Tämä järjestely ei kuitenkaan enää Baltian maiden liittytyä pankin jäseniksi ole mahdollinen sillä pankin ylintä toimivaltaa käyttää pankin sääntöjen mukaan pankin neuvosto, johon kukin jäsenmaa nimittää yhden jäsenen ministereidensä keskuudesta.

3 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Tarkoituksena on hyväksyä ja saattaa voimaan uusi isäntämaasopimus, joka korvaa vanhan sopimuksen. Isäntämaasopimus on osin vanhentunut. Siihen on tehtävä Baltian maiden jäsenyydestä ja pankin oikeudellista asemaa koskevan tulkinnan muuttumisesta aiheutuvat tarpeelliset muutokset ja tarkennukset sekä muutokset, jotka ovat tarpeen lainsäädännön muutosten vuoksi. Baltian maiden jäsenyyden vuoksi on tarpeen muuttaa pankin isäntämaakorvauksen takaisin maksamista jäsenmaille koskevia määräyksiä sekä sopimuksen riitojenratkaisumenettelyä. Sopimukseen otetaan uusia määräyksiä, jotka täsmentävät pankin toimitiloja, neuvoston, johtokunnan ja henkilöstön samoin kuin heidän perheenjäsentensä maahanmuuttoa ja

maahantuloa sekä asemaa koskevia säännöksiä. Keskeisin uudistus koskee pankin henkilökunnan sosiaaliturvaa. Tavoitteena on tältä osin säilyttää tilanne ennallaan.

Esitys sisältää ehdotuksen blankettilaiksi, jolla saatetaan voimaan sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset.

4 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole merkittäviä valtiontaloudellisia vaikutuksia, koska sopimuksella pyritään palauttamaan tilanne, joka vallitsi ennen Baltian maiden liittymistä pankin jäseniksi ja pankin oikeudellista asemaa koskevan tulkinnan muutosta.

Pankin henkilökunnan maahanmuuttoasioiden käsittely lisää jossain määrin ulkoasi-

ainministeriön tehtäviä. Vastaavasti nämä tehtävät poistuvat ulkomaalaishallinnolta.

5 Asian valmistelu

Neuvottelut sopimuksen uudistamiseksi aloitettiin vuonna 2007. Isäntämaasopimus allekirjoitettiin 20 päivänä lokakuuta 2010.

Esitys on tehty valtiovarainministeriössä. Ulkoasiainministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön sekä opetus- ja kulttuuriministeriön edustajat ovat osallistuneet asian valmisteluun ja näin voineet vaikuttaa esityksen sisältöön. Sisäasiainministeriöltä on pyydetty lausuntoa hallituksen esityksestä maahantuloa, maahanmuuttoa ja maassa oleskelua sekä turvallisuusselvitystä koskevilta osilta. Sisäasiainministeriöllä ei ole ollut huomautettavaa esityksiin.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Sopimuksen sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön*Johdanto*

Johdannossa todetaan pankin perustaminen vuonna 1975 Pohjoismaiden yhteiseksi kansainväliseksi rahoituslaitokseksi samoin kuin se, että pankin päätoimipaikka on sijainnut pankin perustamisesta lähtien Helsingissä. Johdannossa todetaan edelleen Baltian maiden liittyminen Pohjoismaiden Investointipankin jäseniksi sekä se, että pankin perussopimus on uudistettu vuonna 2004. Pankin voimassa olevan isäntämaasopimuksen todetaan olevan vuodelta 1999. Edellä mainituista syistä katsotaan olevan tarpeen uudistaa isäntämaasopimus, jossa otetaan huomioon muuttuneen lainsäädännön aiheuttamat tarpeet.

I artikla. Määritelmät. Artiklassa määritellään seuraavat sopimuksessa käytetyt keskeiset käsitteet: isäntämaa, hallitus, pankki, perussopimus, toimitusjohtaja, pankin toimitilat, henkilökunta ja perheenjäsen.

Todettakoon, että sopimuksessa käytetty käsite hallitus tarkoittaa Suomen hallitusta. Asiyhteydestä riippuen sen voi kuitenkin katsoa tarkoittavan yleisemmin Suomen valtiota tai Suomen viranomaisia.

Perheenjäsenen määritelmä on ulkomaa-laislain (301/2004) mukainen. Perheenjäseneksi katsotaan siten Suomessa asuvan henkilön aviopuoliso sekä alle 18-vuotias naimaton lapsi, jonka huoltaja on Suomessa asuva henkilö tai tämän aviopuoliso. Jos Suomessa asuva henkilö on alaikäinen lapsi, perheenjäsen on hänen huoltajansa. Perheenjäseneksi katsotaan myös samaa sukupuolta oleva henkilö, jos parisuhde on kansallisesti rekisteröity. Aviopuolisoihin rinnastetaan jatkuvasti yhteisessä taloudessa avioliitonomaisissa olosuhteissa elävät henkilöt sukupuolestaan riippumatta. Tällaisen rinnastuksen edellytyksenä on, että he ovat asuneet vähintään kaksi vuotta yhdessä. Asumisaikaa ei edellytetä, jos henkilöillä on yhteisessä huollossa oleva lapsi tai jos on muu painava syy.

II artikla. Oikeudellinen asema. Pankin oikeudellista asemaa koskevan tulkinnan muututtua artiklassa todetaan nimenomaisesti pankin oikeudellinen asema kansainvälisenä järjestönä. Perussopimuksen 1 artiklan mukaan pankilla on kansainvälisen oikeushenkilön asema. Kansainvälinen oikeushenkilö eli kansainvälisen oikeuden subjekti on yläkäsite, joka sisältää kansainväliset järjestöt. Kunkin järjestön konkreettista asemaa määrittää perustamissopimuksen lisäksi sijaintivaltion kanssa tehtävä isäntämaasopimus, jossa järjestölle muun muassa annetaan tiettyjä oikeuksia. Kansainvälisiä järjestöjä koskeva isäntämaan lainsäädäntö ja kunkin järjestön sopimus pohja on räätälöity pitkälti järjestön tehtävän ja siitä aiheutuvien tarpeiden sekä järjestön jäsenten määrittelemien lähtökohtien mukaisesti.

Alkuperäisessä perustamissopimuksessa (SopS 27 ja 28/1976), jota vuonna 1998 muutettiin, oli todettu, että pankilla on jokaisessa sopimusvaltiossa sama oikeudellinen asema kuin mitä kotimaisilla, vastaavaa toimintaa harjoittavilla oikeushenkilöillä on. Perussopimuksella (SopS 81 ja 82/1999) selvennettiin pankin oikeudellista asemaa kansainvälisenä rahoituslaitoksena ja annettiin pankille sama kansainvälisen oikeushenkilön asema ja oikeustoimikelpoisuus kuin mitä vastaavaa toimintaa harjoittavilla oikeushenkilöillä on. Lisäksi tässä sopimuksessa pankille sekä henkilökunnalle myönnettiin tietyt erivapaudet ja oikeudet. Vuoden 2004 sopimus uudistus (SopS 174 ja 175/2004) sisälsi käytännössä vain sellaisia muutoksia, jotka johtuivat pankin jäsenyyden laajentumisesta Baltian maihin.

III artikla. Toimitilat. Perussopimuksen artikla 7 mukaan pankin toimitilat ovat loukkaamattomia. Tätä säännöstä täsmennetään isäntämaasopimuksella. Suomessa julkista valtaa käyttävällä henkilöllä, kuten virkamiehellä on pääsy pankin tiloihin virkatehtäviensä suorittamiseksi ainoastaan pankin toimitusjohtajan nimenomaisella suostumuksella. Palvelulaitoksille järjestetään kuitenkin pyynnöstä mahdollisuus palvelujen järjestä-

miseen pankin toimitiloissa. Häättilanteiden sattuessa pankin oletetaan suostuneen siihen, että viranomaiset voivat ryhtyä tarvittaviin suojelutoimenpiteisiin.

Tilojensa loukkaamattomuudesta huolimatta pankki ei salli viranomaismääräyksiä pakoilevien henkilöiden käyttää tilojaan pako paikkana. Tällaisia määräyksiä ovat pidätystä tai tiedoksiantoa oikeudenkäynnistä taikka rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista tai karkotusta koskevat määräykset. Poikkeuksen muodostaa pankin henkilökunta siinä laajuudessa kuin sille on myönnetty vapaus lainkäyttövallasta perussopimuksen 10 artiklan mukaisesti.

Pankin oletetaan suostuneen siihen, että poliisi voi yleisen järjestyksen tai turvallisuuden vaarantavissa tapauksissa ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin. Samoin oletetaan pankin antaneen suostumuksensa sellaisissa tapauksissa, joissa joku pankista kutsuu poliisin.

Hallituksella on velvollisuus ryhtyä kohtuullisiin toimenpiteisiin suojellakseen pankin toimitiloja tunkeutumiselta tai vahingolta sekä estääkseen pankin rauhan häiritsemisen tai pankin arvoon kohdistuvan loukkauksen.

Koska pankki käsittelee hankkeita, joilla on merkittävää taloudellista ja poliittista merkitystä Suomelle ja muille pankin jäsenmaille, pankilla olisi oikeus pyytää turvallisuusselvityksistä annetun lain (177/2002) mukainen turvallisuusselvitys tehtävään hakeutuvasta, tehtävään tai koulutukseen otettavasta taikka tehtävää hoitavasta henkilöstä. Tämä koskisi lähinnä pankin avaintoimihenkilöitä. Turvallisuusselvityksistä peritään maksu noudattaen soveltuvin osin, mitä valtion maksuperusteissa (150/1992) säädetään.

IV artikla. *Pankin veroista ja tulleista vapauttamisen yhteydessä noudatettava menettely.* Isäntämaasopimukseen on otettu tarkemmat määräykset siitä menettelystä, jota tulli- ja verovapauksiin sovelletaan. Nykyiseen käytäntöön ei ehdoteta tehtäväksi muutoksia. Vapautus veroista ja tulleista myönnetään joko hakemuksetta siten, että veroa tai tullia ei kanneta tai hakemuksesta siten, että vero maksetaan pankille takaisin. Palautukset koskevat erityisesti arvonlisäveroa.

V artikla. *Henkilökunnan sosiaaliturva.* Suomen sosiaaliturvan piiriin kuuluvan henkilökunnan tai heidän perheenjäsentensä

osalta tilanne säilyy ennallaan kansalaisuudesta riippumatta.

Ne henkilöt, jotka pankin oikeudellisen aseman tulkinnan muutoksen johdosta eivät enää kuuluisi Suomen sosiaaliturvajärjestelmään, on tarkoitus saada jatkossakin kuulumaan Suomen sosiaaliturvajärjestelmän alaisuuteen. Tarkoituksena on säilyttää vallitseva tilanne. Nämä henkilöt kuuluisivat sairausvakuutuslain (1224/2004) sekä työttömyysturvalain (1290/2002) piiriin ja olisivat oikeutettuja Suomen asumiseen perustuvan sosiaaliturvalainsäädännön soveltamisesta annetussa laissa (1573/1993) tarkoitettua sosiaaliturvan piiriin. He saisivat myös kunnan järjestämät sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siinäkin tapauksessa, että heillä ei ole kotikuntaa Suomessa. Sama koskee näiden henkilöiden perheenjäseniä.

Pankki olisi velvollinen maksamaan henkilökuntansa osalta työnantajan sosiaaliturvamaksusta annetussa laissa (366/1963) tarkoitettua sosiaaliturvamaksut. Pankin olisi myös maksettava työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) tarkoitettu työnantajan työttömyysvakuutusmaksu. Pankin olisi otettava tapaturmavakuutuslaissa (608/1948) tarkoitettu tapaturmavakuutus henkilökunnalleen.

Pankin henkilökunta olisi velvollinen maksamaan työntekijän pakolliset sosiaaliturvamaksut. Näitä ovat työntekijän työeläkemaksu, työntekijän työttömyysvakuutusmaksu ja työntekijän sairausvakuutusmaksu. Pankki suorittaa nämä maksut henkilökuntansa puolesta jo nykyisin.

Pankin ulkomaalaiselta henkilökunnalta ja henkilökunnan perheenjäseniltä peritään kunnan järjestämistä palveluista sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetussa laissa (734/1992) tarkoitettua maksut samalla tavoin kuin kunnassa asuvilta henkilöiltä.

VI artikla. *Henkilökunnan eläketurva.* Pankin henkilökunta kuuluu Suomen valtion eläkejärjestelmään. Nykyistä käytäntöä, jonka mukaan pankki voi valita, järjestääkö sen henkilökuntansa eläkejärjestelmän itse vai kuuluuko sen henkilökunta valtion taikka yksityisten alojen työeläkejärjestelmän piiriin jatkettaisiin.

VII artikla. *Maahanmuutto, kauttakulku ja maassa oleskelu.* Artiklassa todetaan pankin

oikeudellisesta asemasta kansainvälisenä järjestönä johtuvat muutokset pankin henkilökunnan ja henkilökunnan perheenjäsenten maahanmuuttoon ja maassa oleskeluun.

Perussopimuksen 11 artiklan mukaan kaikki pankin hallituksen jäsenet, heidän varajäsenensä, henkilökunta sekä pankin nimeämät asiantuntijat, jotka suorittavat virallisia tehtäviä pankin toimeksiannosta on vapautettu maahanmuuttoa koskevista rajoituksista. Tämä koskee myös mainittujen henkilöiden puolisoita ja heistä riippuvaisia sukulaisia.

Vapautus maahanmuutorajoituksista tarkoittaa sitä, että kyseisille henkilöille myönnetään maassa oleskeluun tai työntekoon tarvittava lupa soveltamatta maahanmuutto- tai pakolaiskiintiöitä eikä heihin myöskään sovelleta työvoimapolitiittista harkintaa. Pohjoismaiden Investointipankkia koskevan sopimuksen mukaan vapautus ei kuitenkaan koske viisumivaatimuksia. Matkustushelpotusten osalta jokainen sopimusvaltio ratkaisee tapauskohtaisesti pankin hakemuksesta onko olemassa erityisiä syitä matkustushelpotusten myöntämiselle vai ei. Heille voidaan myöntää samoja matkustamiseen liittyviä helpotuksia kuin verrattavaa toimintaa harjoittaville laitoksille myönnetään kansainvälisen käytännön mukaisesti, kun tähän on erityistä tarvetta.

Ulkomaalaislain (301/2004) 69 §:n 3 momentin mukaan ulkoasiainministeriö myöntää oleskeluluvan diplomaattikunnan tai kansainvälisen järjestön Suomessa olevan toimielimen henkilökuntaan kuuluvalla ja hänen perheenjäsenelleen. Ulkomaalaislain säännös koskee isäntämaasopimuksen voimaantumisen jälkeen myös pankin henkilökuntaa. Esityksen mukaan ulkoasiainministeriö myöntäisi oleskeluluvat pankin ulkomaalaiselle henkilöstölle, mukaan lukien toimitusjohtaja, ja henkilöstön perheenjäsenille saatuaan pankilta nimittämisesilmoituksen henkilöistä. Oleskelulupa myönnetään henkilölle hänen saavutuaan Suomeen.

Esityksen mukaan viisumit ja oleskeluluvat tulisi myöntää maksutta ja mahdollisimman nopeasti. Ulkoasiainministeriön ulkoasiainhallinnon suoritteiden maksuista (872/2010) annettu asetuksen perusteella maksua ei peritä diplomaattisen edustustoon rinnastetta-

van edustuston palvelukseen tulevan henkilön ja hänen perheenjäsentensä viisumista, oleskeluluvasta eikä henkilökortista.

Kansainvälisten järjestöjen toimipaikkoja Suomessa koskevan vakiintuneen käytännön mukaisesti pankki lähettää ulkoasiainministeriölle luettelon perussopimuksen 11 artiklassa tarkoitetuista henkilöistä, joita ovat pankin hallituksen jäsenet ja heidän varajäsenensä, pankin henkilökunta sekä pankin nimeämät asiantuntijat. Pankki ilmoittaa ulkoasiainministeriölle myös muutoksista luetteloon. Pankin ulkomainen henkilöstö sekä heidän perheenjäsenensä saisivat esityksen mukaan pankin pyynnöstä ulkoasiainministeriöltä kuvallisen henkilökortin. Myös muille pankin henkilökuntaan kuuluville voitaisiin myöntää tällainen kortti, jos se on työtehtäviä varten tarpeen. Kortti palautetaan ulkoasiainministeriölle, kun palvelussuhde päättyy. Kortin tarkoituksena olisi osoittaa henkilön asema pankin henkilökuntaan kuuluvana tai perheenjäsenenä. Korttia ei katsottaisi Suomessa viralliseksi henkilötodistukseksi.

Henkilötietojen käsittelystä säädetään henkilötietolaissa (523/1999). Henkilötiedoilla tarkoitetaan lain 3 §:n mukaan esimerkiksi kaikenlaisia luonnollista henkilöä kuvaavia merkintöjä, jotka voidaan tunnistaa häntä tai hänen perhettään tai hänen kanssaan yhteisessä taloudessa eläviä koskeviksi. Lain 8 §:n 1 momentti säättää oikeudesta henkilötietojen käsittelyyn. Henkilötietojen käsittelyllä tarkoitetaan muun muassa henkilötietojen keräämistä, tallettamista, siirtämistä tai luovuttamista. Ulkoasiainministeriö pitää henkilötietolain mukaista henkilörekisteriä artiklassa tarkoitetuista henkilöistä.

Artiklan mukaan pankin henkilöstöön kuuluville, jotka muuttavat Suomeen tullakseen pankin palvelukseen, ja heidän perheenjäsenilleen annettaisiin heidän pyynnöstään suomalaiset henkilötunnukset. Henkilötunnuksen tarkoituksena on helpottaa pankin henkilöstön käytännön asioiden hoitoa. Väestötietojärjestelmään talletettavista tiedoista ja henkilötunnuksen saamisesta säädetään väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa (661/2009). Pääsäännön mukaan väestötietojärjestelmään talletetaan laissa määrätyt tiedot Suomen kansalaisista ja Suomessa vaki-

naisesti asuvista ulkomaalaisista eli niistä ulkomaalaisista, joilla on täällä kotikuntalain (201/1994) mukaan määräytynyt kotikunta ja asuinpaikka. Myös muuta ulkomaan kansalaista koskevat tiedot voidaan tallettaa väestötietojärjestelmään, jos hänellä on Suomessa kotikuntalaissa tarkoitettu tilapäinen asuinpaikka ja tallettaminen on tarpeen muun muassa työskentelyyn liittyvän velvollisuuksien ja oikeuksien toteuttamisen vuoksi tai tallettaminen johtuu Suomea sitovan kansainvälisen sopimuksen määräyksistä. Tallettaminen voi olla mahdollista myös muun erityisen ja perustellun syyn vuoksi. Tallettaminen on tällöin harkinnanvaraista.

Väestötietojärjestelmään ei talleteta muun muassa ulkovallan diplomaattisen edustuston palveluksessa olevan ulkomaan kansalaisen tietoja eikä tietoja kansainvälisen järjestön palveluksessa olevasta ulkomaan kansalaisesta (Väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 8 §), jos heillä ei ole Suomessa kotikuntalain mukaan määräytyvää kotipaikkaa, mikä on yleensä tilanne. Jotta pankin ulkomaalaiseen henkilöstöön ei sovellettaisi lainkohdassa mainittuja poikkeuksia ja jotta väestörekisteriin merkitseminen ei olisi harkinnanvaraista, oikeudesta saada suomalainen henkilötunnus ja sitä koskevista muodollisuuksista on otettu määräys isäntämaasopimukseen.

Väestötietojärjestelmästä ja väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista annetun lain 9 §:n mukaisesti ulkomaan kansalaisen on pyydettävä tietojensa tallettamista sen alueen maistraatilta, jonka virka-alueella hän asuu. Henkilön tulee esittää tietojensa tallettamista koskevan pyynnön yhteydessä ulkoasiainministeriön antama henkilökortti. Lain 11 §:n mukaan henkilölle on annettava henkilötunnus, kun hänen tietonsa tallennetaan väestötietojärjestelmään.

VIII artikla. Isäntämaakorvaus. Nykyisen isäntämaasopimuksen mukaan Suomi palauttaa pankin henkilökunnan maksamat verot pankille isäntämaakorvauksena. Menettelyyn ei ehdoteta muutoksia.

Isäntämaakorvauksen maksua varten pankki toimittaa ennen maaliskuun loppua valtiovarainministeriölle tarvittavat tiedot lähinnä edeltävän kalenterivuoden aikana pidätetyn

ennakon ja perityn lopullisen palkkaveron määrästä. Verohallinto maksaa takaisin pankille tämän määrän hakemuksetta viimeistään sen toisen kalenterivuoden kesäkuun aikana, joka seuraa sitä kalenterivuotta, jona ennako on pidätetty ja palkkavero peritty. Isäntämaakorvaus edellyttää vuosittain määrärahan ottamista valtion talousarvioon.

Pankille palautettavan korvauksen tulee näkyä omana kirjattuna eränä pankin kirjanpidossa ja sen tulee osaltaan vaikuttaa siihen ylijäämään, jonka pankki valtuuston päätöksellä voi jakaa osinkoina sopimusvaltioille.

Pankin nykyisten sääntöjen mukaan pankin neuvosto päättää pankille takaisin maksetun määrän ja ylijäämän jakamisesta osinkona pankin jäsenvaltioille. Artiklan nykyisen sanamuodon mukaan päätöksen tekee Pohjoismaiden Ministerineuvosto, mikä ei siis vastaa nykytilaa. Artikla ehdotetaan muutettavaksi siten, että se vastaa pankin sääntöjä.

Pohjoismaiden Investointipankki tarjoaa hallinnollisia palveluja myös pankin pääkonttorin yhteydessä toimiville Pohjoismaiden ympäristörahoitusyhtiölle (Nefco) ja Pohjoismaiden kehitysrahastolle (NDF). Pohjoismaiden Investointipankki on siten tilittänyt henkilöstön ennakot ja lopulliset palkkaverot verohallinnolle näiden organisaatioiden puolesta. Verohallinto on palauttanut ne Pohjoismaiden Investointipankille, joka on puolestaan jakanut ne asianomaisille organisaatioille. Samaa menettelyä noudatettaisiin parhaillaan perustettavana olevan Pohjoisen ulottuvuuden liikenne- ja logistiikkakumppanuuden osalta, joka myös toimisi Pohjoismaiden Investointipankin pääkonttorin yhteydessä.

IX artikla. Riitojen ratkaisu. Baltian maiden liittyminen pankin jäseniksi merkitsee sitä, että Pohjoismaiden ministerineuvosto ei voi enää käsitellä isäntämaasopimusta koskevia kiistoja. Neuvottelut isäntämaan ja pankin välillä ovat ensisijainen menettely riitojen ratkaisemiseksi. Sen lisäksi riitojen ratkaisua varten tarvitaan uusi välimiesmenettely. Samantapainen järjestely on esimerkiksi Euroopan metsäinstituuttia koskevassa sopimuksessa (SopS 14 ja 15/2007).

Riitojen ratkaisemiseksi asetettava välimies-oikeus on kolmijäseninen. Yhden jäsenistä nimittää valtiovarainministeriö. Toisen nimit-

tää pankin hallitus. Kolmannen jäsenen nimittävät kaksi edellä mainittua välitystuomioistuimen jäsentä yhteisesti, mutta jos kolmannelta välimiehestä ei päästä sopuun kuuden kuukauden kuluttua kahden ensimmäisen nimityksestä, kolmannen välimiehen nimittää hallituksen tai pankin pyynnöstä Pysyvän Kansainvälisen Välitystuomioistuimen puheenjohtaja. Välimiesoikeuden päätös tehdään äänen enemmistöllä, se on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia.

Sopimukseen ehdotetaan myös määräyksiä välitystuomioistuimen kustannusten jakamisesta. Ehdotuksen mukaisesti kumpikin sopimuspuoli vastaisi nimittämänsä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa aiheuttamista kustannuksista välimiesmenettelyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaisivat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kustannuksista sekä muista mahdollisista kustannuksista. Ehdotuksen mukaan välimiesoikeus voisi tehdä myös erilaisen päätöksen kustannusten jakamisen osalta. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättäisi omista menettelysäännöistään.

X artikla. Erityiset määräykset. Pankin perussopimuksen mukaisista erioikeuksista ja vapauksista johtuen pankki soveltaa omia sisäisiä säännöksiään suhteessa pankin toimintaan ja sen henkilökuntaan. Heikentämättä sopimuksen mukaisia erioikeuksia ja vapauksia on pankilla ja kaikilla erioikeuksia ja vapauksia nauttivilla henkilöillä kuitenkin artiklan ensimmäisen kappaleen mukaan velvollisuus noudattaa Suomessa voimassa olevia lakeja ja määräyksiä.

Toisen kappaleen mukaan sopimusta tulee tulkita sen tarkoituksen mukaisesti. Sopimuksen tarkoituksena puolestaan on antaa pankille mahdollisuus hoitaa tehtävänsä täysimääräisesti ja tehokkaasti.

Kolmannessa kappaleessa säädetään sopimuksen voimaantulosta. Sopimus tulisi voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona Suomen hallitus on ilmoittanut pankille hyväksyneensä sopimuksen. Heinäkuun 8 päivänä 1999 tehdyn hallituksen ja pankin välisen isäntämaasopimuksen voimassaolo päättyy, kun uusi sopimus tulee voimaan.

Neljännän kappaleen mukaan sellaiset päätökset, jotka on tehty vanhan isäntämaasopi-

muksen voimassaoloaikana, ovat edelleen voimassa siltä osin kuin ne ovat yhteensopivia tämän sopimuksen kanssa, jollei mainittuja päätöksiä ole nimenomaisesti kumottu tällä sopimuksella.

Viidennen kappaleen mukaan isäntämaasopimuksen muuttamista koskevat neuvottelut aloitetaan Suomen hallituksen tai pankin pyynnöstä.

Kuudennen kappaleen mukaan sopimus tehdään kahtena suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä kappaleena. Kaikki sopimustekstit ovat yhtä todistusvoimaisia.

2 Lakiehdotuksen perustelut

1 §. Pykälä sisältää tavanomaisen blankettisäännöksen, jolla saatetaan voimaan lailla ne sopimuksen määräykset, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan. Lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset on yksilöity jäljempänä eduskunnan suostumuksen tarpeellisuutta käsittelevässä jaksossa.

2 §. Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan tasavallan presidentin asetuksella säädettävänä ajankohtana samanaikaisesti, kun sopimus tulee voimaan.

3 Voimaantulo

Sopimus tulee voimaan kolmantenakymmenentenä päivänä sen päivän jälkeen, jona Suomen hallitus on ilmoittanut pankille hyväksyneensä sopimuksen. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan samana ajankohtana, kun sopimus tulee voimaan.

4 Eduskunnan suostumuksen tarpeellisuus ja käsittelyjärjestys

Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaisesti eduskunta hyväksyy sellaiset valtiosopimukset ja muut kansainväliset velvoitteet, jotka sisältävät lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä tai ovat muutoin merkitykseltään huomattavia taikka vaativat perustuslain mukaan muusta syystä eduskunnan suostumuksen. Muusta syystä eduskunnan hyväksymistä edellyttäviä määräyksiä ovat muun muassa eduskunnan budjettivaltaa sitovat kansainväliset velvoitteet (esimerkiksi PeVL

45/2000 vp). Tällaisina velvoitteina on käytännössä pidetty lähinnä sellaisia määräyksiä, joissa valtiolle aiheutuu välittömiä menoja.

Perustuslakivaliokunnan tulkintakäytännön mukaan määräys luetaan lainsäädännön alaan kuuluvaksi, jos määräys koskee jonkin perustuslaissa turvattun perusoikeuden käyttämistä tai rajoittamista, jos määräys muutoin koskee yksilön oikeuksien ja velvollisuuksien perusteita, jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on perustuslain mukaan säädettävä lailla tai jos määräyksen tarkoittamasta asiasta on voimassa lain säännöksiä taikka siitä on Suomessa vallitsevan käsityksen mukaan säädettävä lailla. Kansainvälisen velvoitteen määräys kuuluu näiden perusteiden mukaan lainsäädännön alaan siitä riippumatta, onko määräys ristiriidassa vai sopusoinnussa Suomessa lailla säädetyin säännöksen kanssa (PeVL 11 ja 12/2000 vp).

Sopimuksen I artiklassa määritellään sopimuksessa käytetyt keskeiset ilmaisut. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat aineellisten, lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tulkintaan ja soveltamiseen, kuuluvat itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp).

Sopimuksen II artiklassa todetaan pankin oikeushenkilöllisyys ja mainitaan siihen liittyvä oikeustoimikelpoisuus. Oikeushenkilöllisyydestä ja siihen liittyvästä oikeustoimikelpoisuudesta ja oikeudellisesta toimintakyvystä säädetään Suomessa lailla (PeVL 38/2000 vp). Määräys kuuluu lainsäädännön alaan. Artiklassa todetaan, että pankki on kansainvälinen järjestö. Tämä vaikuttaa lainsäädännössä määritelyihin seikkoihin ja kuuluu täten lainsäädännön alaan.

Turvallisuusselvityksiä koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan, koska niistä säädetään turvallisuusselvityksistä annetussa laissa (2002/177).

Eläke- ja sosiaaliturvasta säädetään vakiintuneen käsityksen mukaan lailla. Sopimuksen V artiklan sosiaaliturvaa koskevat määräykset koskevat Suomen lakisääteisen sosiaaliturvajärjestelmän soveltamisalaa ja kuuluvat siten lainsäädännön alaan.

Kansainvälisen järjestön ja sen henkilökunnan ja muiden siihen liittyvien henkilöiden erioikeuksia ja vapauksia artikla III mukaiset määräykset kuuluvat lainsäädännön

alaan ja vaativat eduskunnan hyväksymisen (PeVL 38/2000 vp).

Isäntämaasopimuksen maahantuloa, kauttakulkua ja maassa oleskelua koskevat määräykset kuuluvat lainsäädännön alaan, koska Suomessa ulkomaalaisten maahantulosta säädetään ulkomaalaislaissa. Maahantulon estämisestä ja Suomen alueelta poistamisesta säädetään ulkomaalaislain 9 luvussa. Maasta poistuminen puolestaan on jokaiselle kuuluva, perustuslain 9 §:n 2 momentin mukainen perusoikeus, jota voidaan rajoittaa vain lain säännöksellä. Tällaisia säännöksiä on muun muassa pakkokeinolaissa.

Pankin henkilökunnalle myönnettävän henkilötunnuksen sääntely kuuluu lainsäädännön alaan. Henkilötunnuksen antamisesta ja sen yhteydessä talletettavista tiedoista säädetään väestötietojärjestelmästä ja Väestötietokeskuksen varmennepalveluista annetussa laissa (661/2009). Henkilötietojen käsittelystä säädetään Suomessa henkilötietolaissa (523/1999).

Koska sopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, riitojenratkaisumenettelyssä voi tulla Suomea sitovalla tavalla vahvistetuksi, miten tiettyä, lainsäädännön alaan kuuluvaa sopimusmääräystä on tulkittava. Tällaisen riitojenratkaisulausekkeen katsotaan kuuluvan lainsäädännön alaan (PeVL 31/2001). Ratkaisu voi sisältää myös uusia taloudellisia tai muita velvoitteita häviävälle osapuolelle.

Isäntämaasopimuksen X artiklan mukaan pankin perussopimuksen mukaisista erioikeuksista ja vapauksista johtuen pankki soveltaa omia sisäisiä säännöksiään suhteessa pankin toimintaan ja sen henkilökuntaan. Heikentämättä sopimuksen mukaisia erioikeuksia ja vapauksia on pankilla ja kaikilla erioikeuksia ja vapauksia nauttivilla henkilöillä kuitenkin artiklan ensimmäisen kappaleen mukaan velvollisuus noudattaa Suomessa voimassa olevia lakeja ja määräyksiä. Kappale on luonteeltaan toteava, mutta koska se kuitenkin koskee lainsäädännön alaan kuuluvia asioita, se vaatii eduskunnan suostumuksen (PeVL 38/2000 ja PeVL 49/2001).

Isäntämaasopimuksen X artiklassa määrätään myös sopimuksen tulkinnasta. Tällaiset määräykset, jotka välillisesti vaikuttavat lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten tul-

kintaan ja soveltamiseen, kuuluvat perustuslakivaliokunnan käytännön mukaan itsekin lainsäädännön alaan (PeVL 6/2001 vp).

Sopimuksen X artikla sisältää määräyksen vuoden 1999 isäntämaasopimuksen voimassaolon päättymisestä uuden isäntämaasopimuksen tullessa voimaan. Perustuslain 94 §:n 1 momentin mukaan eduskunnan hyväksyminen vaaditaan sellaisen valtiosopimuksen ja muun kansainvälisen velvoitteen irtisanomiseen, joka sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä. Hyväksymisvaatimus ulottuu lisäksi irtisanomistapauksiin, joissa velvoitetta ei ole alun perin hyväksytty eduskunnassa, mutta joissa velvoite uuden perustuslain sisällön perusteella arvioituna tulisi saattaa hyväksyttäväksi eduskunnassa (PeVM 10/1998 vp ja PeVL 18/2002 vp). Perustuslakivaliokunta on jäävaltiosopimuksen voimassaolon lakkauttamista koskevassa lausunnossaan todennut, että vaikka sopimuksen lakkauttamisessa ei ole muodollisesti kysymys sopimuksen irtisanomisesta, vaikutuksiltaan sopimuksen kansainvälisoikeudellisen voimassaolon lakkauttaminen rinnastuu velvoitteen irtisanomiseen (PeVL 18/2002 vp.). On katsottava, että myös vuoden 1999 isäntämaasopimuksen kansainvälisoikeudellisen voimassaolon päättäminen rinnastuu vaikutuksiltaan velvoitteen irtisanomiseen. Vuoden 1999 isäntämaasopimuksen on aikai-

semman valtiosäännön mukaisesti hyväksynyt tasavallan presidentti ja se on saatettu voimaan tasavallan presidentin asetuksella. Koska vuoden 1999 isäntämaasopimus sisältää lainsäädännön alaan kuuluvia määräyksiä, edellyttää sen voimassaolon päättäminen nykyisen perustuslain mukaan eduskunnan suostumusta.

Edellä sanotuilla perusteilla isäntämaasopimus ei sisällä määräyksiä, jotka koskisivat perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa tai 95 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Sopimus voidaan hallituksen käsityksen mukaan siten hyväksyä äänten enemmistöllä ja ehdotus sen voimaansaattamiseksi voidaan hyväksyä tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä olevan perusteella sekä perustuslain 94 §:n mukaisesti esitetään, että

Eduskunta hyväksyisi Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2010 Suomen tasavallan hallituksen ja Pohjoismaiden Investointipankin välillä tehdyn isäntämaasopimuksen.

Koska sopimus sisältää määräyksiä, jotka kuuluvat lainsäädännön alaan, annetaan samalla Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

*Lakiehdotus***Laki****Pohjoismaiden Investointipankin kanssa tehdyn isäntämaasopimuksen lainsäädännön
alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §
Suomen tasavallan ja Pohjoismaiden Investointipankin välillä Helsingissä 20 päivänä lokakuuta 2010 tehdyn isäntämaasopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvat määräykset

ovat lakina voimassa sellaisina kuin Suomi on niihin sitoutunut.

2 §
Tämän lain voimaantulosta säädetään tasavallan presidentin asetuksella.

Helsingissä 29 päivänä lokakuuta 2010

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Hallinto- ja kuntaministeri *Tapani Tölli*

Sopimusteksti

SUOMEN TASAVALLAN HALLITUKSEN JA POHJOISMAIDEN INVESTOINTIPANKIN VÄLILLÄ TEHTY ISÄNTÄMAASOPIMUS

Suomen tasavallan hallitus (jäljempänä "hallitus") ja Pohjoismaiden Investointipankki (jäljempänä "pankki"), jotka

toteavat, että pankki perustettiin vuonna 1975 viiden Pohjoismaan yhteiseksi kansainväliseksi rahoituslaitokseksi;

toteavat, että pankin päätoimipaikka on vuodesta 1975 lähtien sijainnut Helsingissä;

ottavat huomioon, että Tanskan, Viron, Suomen, Islannin, Latvian, Liettuan Norjan, ja Ruotsin välillä 11 päivänä helmikuuta 2004 tehdystä Pohjoismaiden Investointipankkia koskevassa uudistetussa perussopimuksessa (jäljempänä "perussopimus") on määrättyjä sekä pankin oikeudellisesta asemasta kansainvälisenä oikeushenkilönä että eräistä pankkia ja sen henkilökuntaa koskevista erioikeuksista ja vapauksista;

toteavat tarpeen täsmentää pankin asemaa kansainvälisenä järjestönä;

toteavat, että hallitus ja pankki ovat 8 päivänä heinäkuuta 1999 tehneet keskenään isäntämaasopimuksen eräistä pankkia ja sen henkilökuntaa koskevista tarkemmin määritellyistä kysymyksistä;

toteavat, että hallitus ja pankki ovat päättäneet tehdä uuden isäntämaasopimuksen, koska pankkiin on liittynyt uusia jäsenmaita ja koska tietyt pankkia ja pankin henkilökuntaa koskevat lainsäädännölliset määräykset ovat muuttuneet;

toteavat, että uuden isäntämaasopimuksen tarkoituksena on säilyttää vallitseva käytäntö erityisesti sosiaaliturvan osalta;

ovat sopineet seuraavasta:

I ARTIKLA

Määritelmät

Tässä sopimuksessa:

a) "isäntämaa" tarkoittaa Suomen valtiota;

HOST COUNTRY AGREEMENT BETWEEN THE GOVERNMENT OF THE REPUBLIC OF FINLAND AND THE NORDIC INVESTMENT BANK

The Government of the Republic of Finland (hereinafter the "Government") and the Nordic Investment Bank (hereinafter the "Bank"),

Noting that the Bank was established in 1975 by the five Nordic countries as their common international financial institution;

Noting that the Bank's headquarters has been located since 1975 in Helsinki;

Having regard to that the renewed Agreement concluded on 11 February 2004 between Denmark, Estonia, Finland, Iceland, Latvia, Lithuania, Norway, and Sweden concerning the Nordic Investment Bank (hereinafter the "Agreement") includes provisions on both the Bank's legal status as an international legal person and certain privileges and immunities concerning the Bank and its staff;

Noting the need to clarify the Bank's status as an international organisation;

Noting that the Government and the Bank concluded a Host Country Agreement on 8 July 1999, regulating certain issues relating to the Bank and its staff in more detail;

Noting that the Government and the Bank have decided to conclude a new Host Country Agreement as new Member countries have joined the Bank and since certain legislative provisions concerning the Bank and its staff have been amended;

Noting that the purpose of the new Host Country Agreement is to preserve the current practice, particularly with respect to social security;

have agreed the following:

ARTICLE I

Definitions

In this agreement:

a) "host country" means the State of

- b) "hallitus" tarkoittaa Suomen hallitusta;
- c) "pankki" tarkoittaa Pohjoismaiden Investointipankkia;
- d) "perussopimus" tarkoittaa Tanskan, Viron, Suomen, Islannin, Latvian, Liettuan, Norjan, ja Ruotsin välillä 11. päivänä helmikuuta 2004 tehtyä Pohjoismaiden Investointipankkia koskevaa valtiosopimusta;
- e) "toimitusjohtaja" tarkoittaa pankin toimitusjohtajaa tai hänen puolestaan toimimaan määrättyä henkilöä, jonka toimitusjohtaja ilmoittaa hallitukselle;
- f) "pankin toimitilat" tarkoittavat kiinteistöjä, rakennuksia ja rakennusten osia, jotka ovat tavallisesti pankin hallinnassa sen virallisten tehtävien hoitamiseksi;
- g) "henkilökunta" tarkoittaa pankin päätoimipaikassa työskenteleviä henkilöitä, mukaan lukien pankin toimitusjohtaja;
- h) "perheenjäsen" tarkoittaa henkilöä, joka sisältyy Suomen ulkomaalaislaissa olevaan perheenjäsenen määritelmään, jonka muutoksista ajoittain ilmoitetaan pankille.

Finland;

- b) "Government" means the Government of Finland;
- c) "Bank" means the Nordic Investment Bank;
- d) "Agreement" means the treaty concluded on 11 February 2004 between Denmark, Estonia, Finland, Iceland, Latvia, Lithuania, Norway, and Sweden concerning the Nordic Investment Bank ;
- e) "President" means the President of the Bank or a person assigned to work on his or her behalf, whose name is communicated by the President to the Government;
- f) "Bank's premises" means real estates, buildings and parts of buildings normally occupied by the Bank in order for it to carry out its official tasks;
- g) "staff" means persons working at the Bank's headquarters, including the Bank's President ;
- h) "family member" means a person included in the definition of a family member in the Finnish Aliens Act, of which amendments are notified from time to time to the Bank.

II ARTIKLA

Oikeudellinen asema

Pankilla, joka on kansainvälinen järjestö, on perussopimuksen 1 artiklan mukaisesti kansainvälisen oikeushenkilön asema ja täysi oikeustoimikelpoisuus. Pankilla on erityisesti kelpoisuus tehdä sopimuksia, hankkia ja luovuttaa kiinteää ja irtainta omaisuutta sekä käyttää puhevaltaa tuomioistuimissa ja muissa viranomaisissa.

III ARTIKLA

Toimitilat

Pankin toimitilat ovat loukkaamattomat. Mikään suomalainen viranomainen tai muu Suomessa viranomaistoimintaa harjoittava henkilö ei saa tulla pankin toimitiloihin hoitaakseen siellä virkatehtäviään muutoin kuin toimitusjohtajan nimenomaisella suostumuksella ja hänen hyväksymissään olosuhteissa,

ARTICLE II

Legal status

The Bank, which is an international organisation, shall have the status of an international legal person and full legal capacity pursuant to Article 1 of the Agreement. In particular, the Bank shall have the capacity to enter into agreements, acquire and dispose of immovable and movable property and to be a party to legal proceedings before courts of law and other authorities.

ARTICLE III

Premises

The premises of the Bank shall be inviolable. No Finnish official or any other person exercising public authority shall enter the Bank's premises to perform their official duties without the express consent of the President and under conditions approved by or at the request of the President. The service of

tai hänen pyynnöstään. Haasteen tiedoksi-
antaminen tai yksityisomaisuuden takavarikointi ei saa
tapahtua toimitiloissa muutoin kuin toimitus-
johtajan nimenomaisella suostumuksella ja
hänen hyväksymissään olosuhteissa.

Toimitusjohtaja ryhtyy pyynnöstä tarkoi-
tustenmukaisiin toimenpiteisiin järjestääk-
seen asianomaisille palvelulaitoksille mahdol-
lisuuden tarkastaa, korjata, huoltaa, rakentaa
uudelleen ja siirtää palveluja ja niihin liittyviä
laitteita pankin toimitiloissa.

Henkilökunnan turvallisuuden tai pankin
toimitiloja vaarantavan ja välittömiä toimen-
piteitä vaativan tulipalon tai muun hätätilan-
teen sattuessa oletetaan pankin suostuneen
siihen, että toimivaltaiset viranomaiset ryhty-
vät kohtuullisiin toimenpiteisiin suojellakseen
pankin henkilökuntaa ja toimitiloja.

Pankki ei salli henkilöiden, jotka haluavat
välttää kiinnioton tai haasteen tiedoksiannon
tai joista on annettu luovutus- tai karkotus-
määräys, pakenevan pankin toimitiloihin, lu-
kuun ottamatta pankin henkilökuntaa siinä
laajuudessa kuin sille on myönnetty vapaus
lainkäyttövallasta perussopimuksen 10 artik-
lan mukaisesti.

Yleisen järjestyksen tai turvallisuuden vaa-
rantavissa tapauksissa, jotka vaativat välittö-
miä toimenpiteitä, sekä sellaisissa tapauksis-
sa, joissa poliisi aikoo ottaa kiinni pakenevan
henkilön, pankin oletetaan suostuneen siihen,
että poliisi ryhtyy tarvittaviin toimenpiteisiin
poliisin toimintaa sääntelevien lakien ja ase-
tusten mukaisesti ja ottaen huomioon yleiset
poliisin toimintaa ohjaavat periaatteet.

Samoin oletetaan pankin antaneen suostu-
muksensa sellaisissa tapauksissa, joissa joku
pankista kutsuu poliisin tai joissa on kysymys
poliisin kutumisesta teknisin keinoin.

Hallituksella on velvollisuus ryhtyä koh-
tuullisiin toimenpiteisiin suojellakseen pankin
toimitiloja tunkeutumiselta tai vahingolta se-
kä estääkseen pankin rauhan häiritsemisen tai
pankin arvoon kohdistuvan loukkauksen.

Pankilla on oikeus pyytää kulloinkin voi-
massa olevan lainsäädännön mukainen turvali-
susselvitys tehtävään hakeutuvasta, tehtä-
vään tai koulutukseen otettavasta taikka teh-
tävää hoitavasta henkilöstä.

process or seizure of private property shall
not take place in the premises without the
express consent of the President and under
conditions approved by him or her.

The President shall, upon request, make the
appropriate arrangements to enable the rele-
vant public utility services to inspect, repair,
maintain, reconstruct, and relocate the pub-
lic utilities and equipment related to them
within the Bank's premises. In the event of a
fire or some other emergency constituting a
threat to the safety of the staff or to the prem-
ises and requiring prompt protective action,
the consent of the Bank may be assumed for
the competent authorities to take reasonable
measures to protect the staff and the prem-
ises of the Bank.

With the exception of immunity from legal
process accorded to the staff of the Bank pur-
suant to Article 10 of the Agreement, the
Bank shall not allow the premises of the
Bank to become a refuge from justice for
persons who are avoiding arrest or service of
legal process or who are subject to extradi-
tion or deportation.

In situations where public order or safety is
in danger and immediate action is required
and in situations where the police intends to
arrest a person trying to escape, the consent
of the Bank shall be assumed for the police
to take required action in accordance with the
acts and decrees governing the activities of
the police and by taking into consideration
the general principles guiding the activities
of the police.

Similarly, it shall be assumed that the
Bank has given its consent in situations
where someone from the Bank calls the po-
lice or which concern calling the police by
using technical means.

The Government shall be under a duty to
take reasonable actions to prevent the Bank's
premises from forceful entry and damage and
to prevent disturbances of the peace and in-
fringements of the Bank's dignity.

The Bank has the right to request a security
clearance concerning a person applying for a
position, to be chosen for a position or for
training, or occupying a position within the
Bank, as set out in the legislation in force
from time to time.

IV ARTIKLA

Pankin veroista ja tulleista vapauttamisen yhteydessä noudatettava menettely

Vapautus perussopimuksen 9 artiklan 4 kappaleessa tarkoitetuista veroista ja tulleista myönnetään pankille sen mukaan kuin Suomen voimassa olevat määräykset sitä edellyttävät, joko hakemuksetta tai siten, että veroa tai tullia ei kanneta, tai hakemuksesta siten, että vero maksetaan pankille takaisin.

V ARTIKLA

Henkilökunnan sosiaaliturva

Henkilökuntaan, jotka asuvat Suomessa tämän sopimuksen voimaantulon ajankohtana tai palvelukseen ottamisen ajankohtana ja joihin sovelletaan Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä, jatketaan tämän lainsäädännön soveltamista kansalaisuudesta riippumatta. Sama koskee näiden henkilöiden perheenjäseniä.

Henkilökuntaan kuuluvaan, johon ei ennen pankin palvelukseen ottamista ole sovellettu Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä, sovelletaan Suomen sosiaaliturvalainsäädäntöä ja hän kuuluu kunnan järjestämien sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen piiriin. Sama koskee näiden henkilöiden perheenjäseniä.

Pankki on velvollinen maksamaan henkilökuntansa osalta Suomen sosiaaliturvajärjestelmän lakisääteiset maksut. Pankin henkilökunta on velvollinen maksamaan työntekijän pakolliset maksut.

VI ARTIKLA

Henkilökunnan eläketurva

Pankki vastaa henkilökunnan eläketurvasta. Pankki voi perustaa oman eläkejärjestelmän henkilökuntaa varten tai järjestää eläketurvan jollakin muulla tavalla. Henkilökunta voi kuulua Suomen valtion eläkejärjestelmään. Jos pankki niin haluaa, koko henkilökunta tai tietyt työntekijät voidaan vakuuttaa Suomen

ARTICLE IV

The procedure in connection with the Bank's exemption from taxes and customs duties

The exemption from the taxes and customs duties referred to in paragraph 4 of Article 9 of the Agreement shall be granted in accordance with Finnish legislation in force, either directly without application to the effect that no tax or customs duty are collected, or upon application as a tax refund to the Bank.

ARTICLE V

Social security for the staff

Staff who reside in Finland when this Agreement enters into force or staff who reside in Finland at the time of their recruitment and to whom Finnish social security legislation applies, shall continue to be covered by this legislation irrespective of nationality. The same shall apply to the family members of these persons.

Finnish social security legislation shall be applied to staff members to whom Finnish social security legislation was not applied prior to them being recruited by the Bank and these persons shall be covered by the Finnish social security legislation and benefit from the municipal social and health care services. The same shall apply to the family members of these persons.

The Bank shall be liable for paying statutory contributions to the Finnish social security system in respect of its staff, and similarly the Bank's staff shall be liable for paying statutory employee contributions.

ARTICLE VI

Pension security of the staff

The Bank shall be responsible for pension security of its staff. The Bank may set up its own pension scheme for the staff or organise the pension security in some other way. The Bank's staff may belong to the Finnish State Pension System. If the Bank so wishes, the entire staff or certain employees can be in-

yksityisen alan työeläkejärjestelmän mukaisesti.

sured in accordance with the pension scheme for the private sector in Finland.

VII ARTIKLA

ARTICLE VII

Maahantulo, kauttakulku ja maassa oleskelu

Entry into the country, transit and residence

Hallitus ryhtyy kaikkiin tarvittaviin toimenpiteisiin helpottaakseen perussopimuksen 11 artiklassa mainittujen henkilöiden sekä toimitusjohtajan ja heidän perheenjäsentensä maahantuloa, maassa oleskelua ja Suomen alueen kautta kulkua heidän pankkiin liittyvien virkatehtäviensä hoitoa varten. Näihin helpotuksiin kuuluvat viisumien ja oleskelulupien myöntäminen maksutta ja mahdollisimman nopeasti sovellettavan lainsäädännön mukaisesti.

The Government shall take all the necessary measures to facilitate the entry into the country, residing and transit through Finnish territory of the persons referred to in Article 11 of the Agreement as well as the President and their family members in order for them to perform their official tasks relating to the Bank. This facilitation shall include the granting of visas and residence permits free of charge and as promptly as possible in accordance with the applicable legislation.

Pankki toimittaa ulkoasiainministeriölle sen pyynnöstä luettelon perussopimuksen 11 artiklassa tarkoitetuista henkilöistä ja heidän perheenjäsenistään. Pankki ilmoittaa ulkoasiainministeriölle kaikista muutoksista luetteloon. Isäntämaasopimuksen V artiklan 2 kappaleessa tarkoitetuista henkilöistä pankki toimittaa ulkoasiainministeriölle nimittämislupituksen. Näiden henkilöiden tiedot talletetaan heidän pyynnöstään väestötietojärjestelmään ja heille annetaan henkilötunnus.

The Bank shall when requested provide the Ministry for Foreign Affairs with a list of the persons referred to in Article 11 of the Agreement, including their family members. The Bank shall notify the Ministry for Foreign Affairs of any changes to the list. The Bank shall provide the Ministry for Foreign Affairs with notification of appointment of the persons referred to in paragraph 2 of Article V of the Host Country Agreement. The details on these persons shall at their request be recorded in the population information system and they shall be provided with an identity number.

Ulkoasiainministeriö antaa pankin pyynnöstä isäntämaasopimuksen V artiklan 2 kappaleessa mainituille henkilöille valokuvallisen kortin, joka todistaa kortin haltijan pankin henkilökunnan jäseneksi tai hänen perheenjäsenekseen. Kortti myönnetään pankin pyynnöstä myös muille pankin henkilökuntaan kuuluville henkilöille, jos korttia tarvitaan työtehtäviä varten.

At the request of the Bank, the Ministry for Foreign Affairs shall issue to those persons mentioned in paragraph 2 of Article V of the Host Country Agreement a card bearing a photo and identifying the holder of the card as a staff member of the Bank or a family member of the person in question. The card shall be granted at the request of the Bank also to other persons belonging to the Bank's staff, if the card is required for the performance of official tasks.

Artiklan määräysten mukaiseen kohteluun vedotessa tämä artikla ei estä kohtuullisen selvityksen vaatimista siitä, että kyse on artiklan 1 kappaleessa tarkoitetuista henkilöistä.

This Article shall not prevent the requirement of reasonable evidence to establish that persons claiming the treatment provided for in this article fall within the categories described in this article.

VIII ARTIKLA

Isäntämaakorvaus

Suomen verolainsäädännön mukaan pankin henkilökunnan palkasta pidätetyn ennakon ja perityn lopullisen palkkaveron määrä maksetaan takaisin pankille. Hallitus varaa vuosittain talousarvioesitykseensä määrärahan tätä tarkoitusta varten.

Pankki toimittaa vuosittain ennen maaliskuun loppua valtiovarainministeriölle tarvittavat tiedot lähinnä edeltäneen kalenterivuoden aikana pidätetyn ennakon ja perityn lopullisen palkkaveron määrästä.

Verohallinto maksaa tämän määrän takaisin pankille hakemuksetta viimeistään sen toisen kalenterivuoden kesäkuun aikana, joka seuraa sitä kalenterivuotta, jona ennakko on pidätetty ja palkkavero peritty.

Takaisin maksetun määrän tulee näkyä pankin tileissä erikseen kirjattuna eränä, ja sen tulee osaltaan vaikuttaa siihen ylijäämään jonka pankki voi jakaa sopimusvaltioille pankin neuvoston päätöksellä.

IX ARTIKLA

Riitojen ratkaisu

Hallituksen ja pankin väliset mahdolliset erimielisyydet, jotka koskevat tämän sopimuksen tulkintaa tai soveltamista, ratkaistaan sopimuspuolten välisin neuvotteluin tai muita sovittuja menettelyjä noudattaen.

Mikäli mahdollista erimielisyyttä ei saada ratkaistua yllä mainitulla tavalla, saatetaan se lopullisen ratkaisun saamiseksi kolmen välimiehen muodostaman välimiesoikeuden ratkaistavaksi. Yhden jäsenistä nimittää valtiovarainministeriö ja toisen jäsenen pankin hallitus, ja nämä kaksi ensin nimitettyä jäsentä nimittävät kolmannen jäsenen, joka toimii välimiesoikeuden puheenjohtajana. Jos kaksi ensin nimitettyä välimiestä eivät pääse sopimukseen kolmannelta välimiehestä kuuden kuukauden kuluttua nimityksestään, kolmannen välimiehen nimittää hallituksen tai pan-

ARTICLE VIII

Host country reimbursement

According to Finnish tax legislation the amount of tax withheld in advance on the salaries of the Bank's staff and the final tax on salaries collected shall be repaid to the Bank. The Government shall reserve an appropriation for this purpose every year in its budget proposal. The Bank shall annually provide the Ministry of Finance with the necessary information before the end of March on the amount of tax withheld in advance and the final tax on salaries collected during the previous calendar year.

The tax administration shall repay this amount to the Bank automatically at the latest before the end of June of the second calendar year that follows the calendar year during which the tax withheld in advance and final tax on salaries was collected.

Amounts repaid shall be taken as a separate entry in the accounts of the Bank and shall contribute to the surplus the Bank may distribute among the member countries by a decision of the Board of Governors of the Bank.

ARTICLE IX

Settlement of disputes

Any dispute between the Government and the Bank concerning the interpretation or application of this Agreement shall be settled through negotiations between the Parties or by following other agreed procedures.

If a settlement of a dispute cannot be reached in accordance with the above, the dispute shall be submitted for final decision to a tribunal of three arbitrators. One of the members shall be appointed by the Ministry of Finance and the second member by the Board of Directors of the Bank, and these two members appointed first shall appoint the third member, who shall be the chairman of the tribunal. Should the two first appointed arbitrators fail to agree on the third arbitrator within six months of their appointment, the third arbitrator shall be appointed by the

kin pyynnöstä Pysyvän Kansainvälisen Väli-tustuomioistuimen puheenjohtaja. Välimies-oikeuden päätös tehdään äänten enemmistöl-lä, se on lopullinen ja sitoo riidan osapuolia.

Kumpikin sopimuspuoli vastaa nimittämän-sä jäsenen kustannuksista ja edustuksensa ai-heuttamista kustannuksista välimiesmenette-lyn aikana. Molemmat sopimuspuolet vastaa-vat yhtä suurin osuuksin puheenjohtajan kus-tannuksista sekä muista mahdollisista kustan-nuksista. Välimiesoikeus voi tehdä erilaisen päätöksen kustannusten jakamisen osalta. Kaikilta muilta osin välimiesoikeus päättää omista menettelysäännöistään.

X ARTIKLA

Eriyiset määräykset

Tämän sopimuksen mukaisia erioikeuksia ja vapauksia heikentämättä pankki ja kaikki erioikeuksia ja vapauksia nauttivat henkilöt ovat velvollisia noudattamaan Suomen voi-massa olevia lakeja ja muita määräyksiä.

Tätä isäntämaasopimusta tulkittaessa, läh-tökohtana on että isäntämaasopimuksen pää-tarkoituksena on mahdollistaa pankin tehtävi-nen täysmääräinen ja tehokas hoitaminen.

Tämä sopimus tulee voimaan kolman-tenakymmenentenä päivänä sen päivän jäl-keen, jona Suomen hallitus on ilmoittanut pankille hyväksyneensä sopimuksen. Heinä-kuun 8 päivänä 1999 tehdyn hallituksen ja pankin välisen isäntämaasopimuksen voimas-saolo päättyy, kun tämä sopimus tulee voi-maan.

Edellä sanotusta huolimatta sellaiset pää-tökset, jotka on tehty edellä mainitun isäntä-maasopimuksen voimassaoloaikana, ovat edelleen voimassa siltä osin kuin ne ovat yh-teensopivia tämän sopimuksen kanssa, jollei mainittuja päätöksiä ole nimenomaisesti ku-mottu tällä sopimuksella.

Isäntämaasopimuksen muuttamista koske-vat neuvottelut aloitetaan hallituksen tai pan-kin pyynnöstä.

Tämä isäntämaasopimus on tehty Helsin-gissä 20 päivänä lokakuuta 2010 kahtena

President of the Permanent Court of Interna-tional Arbitration at the request of the Gov-ernment or the Bank. The decision of the tri-bunal shall be taken by a majority of votes and shall be final and binding on the Parties to the dispute.

Both Parties shall bear the costs of the member appointed by them and the costs arising from their own representation during the arbitration proceedings. Both Parties shall be responsible for an equal share of the chair-man's costs and for any other possibly occur-ring costs. The tribunal may make a different decision on sharing the costs. In all other re-spects, the tribunal shall decide on its own rules of procedure.

ARTICLE X

Special provisions

Without prejudice to the privileges and immunities pursuant to this Agreement, it is the duty of the Bank and all the persons en-joying privileges and immunities to observe the laws and regulations in force in Finland.

This Host Country Agreement shall be con-structed in the light of its primary purpose of enabling the Bank to discharge fully and effi-ciently its functions.

This Host Country Agreement shall enter into force on the thirtieth day from the date on which the Government has notified the Bank of its approval of the Agreement. Upon entry into force of this Host Country Agree-ment, the Host Country Agreement of 8 July 1999 shall cease to be in force.

Notwithstanding the foregoing, decisions adopted under the Host Country Agreement of 1999 shall continue to be applicable to the extent that they are compatible with or not explicitly terminated by this Host Country Agreement.

Negotiations concerning the amendment of the Host Country Agreement shall be initi-ated at the request of the Government or the Bank.

Done at Helsinki in two originals in each of the Finnish, Swedish and English languages,

suomen-, ruotsin- ja englanninkielisenä kap- with all the texts being equally authentic, on
paleena, kaikkien tekstien ollessa yhtä todis- this 20th day of October, 2010.
tusvoimaiset.

Suomen tasavallan hallituksen puolesta

For the Government of the Republic of
Finland

Pohjoismaiden Investointipankin puolesta

For the Nordic Investment Bank